

UZASADNIENIE

Powód B. W., reprezentowany przez pełnomocnika będącego adwokatem, domagał się zapłaty od pozwanego A. S. kwoty 300,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 15 lipca 2016 roku do dnia zapłaty oraz zasądzenia kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że prowadzi działalność gospodarczą – parking samochodowy w G. przy ulicy (...). W dniu 30 czerwca 2016 roku pozwany zawarł z powodem umowę najmu miejsca postojowego, parkując na prowadzonym przez powoda parkingu pojazd marki B. o numerze rejestracyjnym (...). Strona powodowa podała, że pozwany nie umieścił biletu parkingowego w widocznym miejscu za przednią szybą pojazdu w sposób umożliwiający jego odczytanie z zewnątrz w celu skontrolowania dopełnienia obowiązku wniesienia opłaty za postój. Zdaniem powoda należy uznać, że pozwany nie wykonał obowiązku umownego wynikającego z art. 19 regulaminu płatnego parkingu niestrzeżonego, co zaktualizowało po jego stronie obowiązek uiszczenia na rzecz powoda kary umownej w kwocie 300 zł. Pomimo wezwania do zapłaty pozwany nie uiszczył należności w związku z czym powód skierował pozew o zapłatę.

(vide: pozew, k. 4-5)

W dniu 10 grudnia 2018 roku referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym Gdańsk – Południe w Gdańsku wydał w postępowaniu upominawczym nakaz zapłaty.

(vide: nakaz zapłaty, k. 21)

A. S. zaskarżył sprzeciwem nakaz zapłaty w całości wnosząc o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany wskazał, iż nieprawdą jest iż nie uiszczył opłaty za postój, gdyż posiada bilet z datą i godziną zakupu – 30 czerwca 2016 roku godz. 10:47, co powód pomija. Pozwany w uzasadnieniu sprzeciwu oświadczył, że dnia 30 czerwca 2016 roku o godz. 10:33 zatrzymał się na parkingu przy ulicy (...), a godzinę przyjazdu poświadczył kopią biletu kolejkowego z siedziby Narodowego Funduszu Zdrowia, pobranego przez jego syna D. S., zaraz po zatrzymaniu się na parkingu, znajdującym się w odległości około czterdzieści metrów od placówki NFZ. Pozwany przyznał, że kilkanaście minut różnicy między zatrzymaniem na parkingu i wykupieniem biletu parkingowego wynika z faktu, iż czas ten poświęcił na zapoznanie się z regulaminem parkingu oraz poszukiwaniem miejsca, w którym mógłby wymienić na monety posiadany banknot. Wyjaśnił przy tym, iż na parkingu nie można było płacić banknotami, brak też było możliwości zapłaty kartą płatniczą. Pozwany posiadanie ważnej opłaty uznał za wywiązanie się z umowy najmu miejsca postojowego. Strona pozwana wskazała że art. 17 regulaminu parkingu stanowi, że niezwłocznie po wjeździe na parking użytkownik zobowiązany jest wykupić bilet parkingowy na cały okres postoju. Pozwany podniósł, że w regulaminie nie jest określony dokładnie w minutach czas na wykupienie biletu od chwili zatrzymania pojazdu, a czynności jakie musiał wykonać przed zakupem biletu (zapoznanie się z regulaminem i wymiana pieniędzy) dokonał najszybciej jak się dało, czyli w ocenie pozwanego niezwłocznie.

(vide: sprzeciw od nakazu zapłaty, k. 23-26)

W piśmie procesowym z 6 czerwca 2019 roku pełnomocnik powoda wyjaśnił, że umowa najmu miejsca parkingowego została zawarta z chwilą wjazdu pozwanego na teren parkingu, a skończyła się z chwilą wyjazdu. Powód wskazał, że umowa najmu miejsca parkingowego jest umową zawieraną z udziałem konsumentów, którą należy uznać za umowę powszechnie zawieraną w drobnych, bieżących sprawach życia codziennego, przy której zwyczajowo przyjęte jest posługiwanie się wzorcem umowy w postaci regulaminu. Powód podniósł, że każdy użytkownik pojazdu, decydując się na korzystanie z parkingu, akceptuje postanowienia regulaminu i zobowiązuje się do ich przestrzegania, a przedmiotowy parking jest płatny, w związku z czym niezwłocznie po wjeździe na parking użytkownik (pozwany)

zobowiązany był wykupić bilet parkingowy na cały przewidywany okres postoj. Powód powołał się na okoliczność, że regulamin parkingu płatnego niestrzeżonego stanowi, iż bilet parkingowy należy umieścić w widocznym miejscu za przednią szybą pojazdu w sposób umożliwiający jego odczytanie w celu dopełnienia obowiązku wniesienia opłaty za postój (pkt 19 regulaminu), a w sytuacji stwierdzenia braku ważnego biletu parkingowego umieszczonego w sposób wyżej opisany, pracownik zarządcy (powoda) lub osoba przez niego upoważniona pozostawia za wycieraczką pojazdu zawiadomienie o obowiązku uiszczenia opłaty dodatkowej w wysokości ryczałtowej 300 zł (pkt 20 regulaminu). Powód podniósł, że pozwany nie wykonał obowiązku umownego wynikającego z art. 19 regulaminu, co zaktualizowało po jego stronie obowiązek uiszczenia na rzecz powoda kary umownej w dochodzonej kwocie.

(vide: pismo procesowe powoda , k. 50)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

B. W. i Gmina G. zawarły umowę dzierżawy terenu parkingu samochodowego przy ulicy (...) w G., która obowiązywała w okresie od 1 kwietnia 2016 roku do 30 grudnia 2017 roku. Teren ten znajdował się poza pasem drogi publicznej, w związku z czym nie mógł zostać objęty strefą płatnego parkowania, przy czym teren ten z każdej strony otoczony był tą strefą, która obejmowała obszar całej dzielnicy Ś.. Parking ulicy (...) w G. znajduje się blisko oddziału Narodowego Funduszu Zdrowia przy ulicy (...).

B. W. prowadził działalność gospodarczą polegającą na udostępnianiu miejsc parkingowych na wydzierżawionym parkingu samochodowym w G. przy ulicy (...).

(okoliczność bezsporna, nadto wydruk z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, k. 9; wystąpienie pokontrolne NIK, k. 77-85; uchwała nr XXIV/663/16 Rady miasta G., k. 86-91)

Zasady korzystania przez użytkowników z parkingu prowadzonego przez powoda regulował Regulamin parkingu płatnego niestrzeżonego (dalej zwany Regulaminem).

Zgodnie z pkt 3 Regulaminu umowa najmu miejsca parkingowego z klientem ((...)) zostaje zawarta z chwilą wjazdu pojazdu na teren Parkingu, a kończy się wraz z jego wyjazdem z Parkingu. Dowodem zawarcia umowy jest bilet parkingowy.

Użytkownik poprzez wjazd pojazdem na teren Parkingu akceptuje postanowienia Regulaminu i zobowiązuje się do ścisłego ich przestrzegania (pkt 4 regulaminu).

Opłata za parkowanie naliczana jest kwotowo z góry, zgodnie z Regulaminem, odpowiednio do przewidywanego czasu trwania umowy najmu miejsca postojowego (pkt 8 Regulaminu).

W pkt 14 Regulamin stanowi, że Użytkownik zobowiązany jest do uiszczenia opłaty z tytułu każdego zajętego miejsca parkingowego. Użytkownik zobowiązany jest do uiszczenia opłaty również w przypadku pozostawienia pojazdu na terenie Parkingu poza miejscem parkingowym.

Stosownie do treści pkt 17 Regulaminu niezwłocznie po wjeździe na Parking Użytkownik zobowiązany jest wykupić bilet parkingowy na cały przewidywany okres postoj. Wraz z końcem ważności biletu Użytkownik jest zobowiązany do wyjazdu z Parkingu, chyba że przed upływem ważności biletu dokonał zakupu biletu na dalszy czas postoj.

Zgodnie z pkt 19 Regulaminu bilet parkingowy należy umieścić w widocznym miejscu za przednią szybą pojazdu w sposób umożliwiający jego odczytanie, w celu skontrolowania dopełnienia obowiązku wniesienia opłaty za postój.

W pkt 20 regulaminu wskazane jest, że w sytuacji stwierdzenia braku ważnego biletu parkingowego umieszczonego w widocznym miejscu za przednią szybą pojazdu w sposób umożliwiający jego odczytanie pracownik Zarządcy lub osoba przez niego upoważniona pozostawia za wycieraczką pojazdu zawiadomienie o obowiązku uiszczenia opłaty dodatkowej w wysokości ryczałtowej 300 zł.

(dowód: Regulamin parkingu płatnego niestrzeżonego, k. 10-11)

W dniu 30 czerwca 2016 roku około godziny 10:33 A. S. zaparkował samochód marki B. nr rejestracyjny (...) na parkingu płatnym prowadzonym przez powoda w G. przy ulicy (...). Pozwany przyjechał do G. wraz z synem ze S., gdzie mieszka, celem złożenia wniosku o wydanie dla syna Europejskiej Karty Ubezpieczenia Zdrowotnego. Po zaparkowaniu samochodu syn pozwanego udał się do budynku NFZ i o godzinie 10:34 pobrał bilet kolejkowy. A. S. w tym czasie zapoznawał się z Regulaminem parkingu, a następnie udał się do kilku sklepów celem wymiany posiadanego banknotu na monety. Na parkingu bilet parkingowy można było wykupić jedynie poprzez wrzucenie monet do automatu parkingowego, który nie obsługiwał banknotów i kart płatniczych.

(dowód: przesłuchanie pozwanego, k. 74, dokumentacja fotograficzna k. 12-13, kserokopia biletu z NFZ z datą 30.06.2016 godz. 10:34, k. 26a)

A. S. zakupił półgodzinny bilet parkingowy o godzinie 10:47. Pozwany wcześniej nie korzystał z parkingu prowadzonego przez powoda. Podczas parkowania przez A. S. na innych parkingach przed siedzibami placówek świadczących usługi medyczne pozwany miał niezbędny czas, zazwyczaj do 15 minut, na bezpłatny postój, podczas którego mógł zapoznać się z regulaminem parkingu i uiścić opłatę za parking.

(dowód: bilet parkingowy z dnia 30.06.2016 r. godz.10:47, k. 26a; przesłuchanie pozwanego, k. 74)

W dniu 30 czerwca 2016 r. o godzinie 10:47, pracownik powoda wystawił zawiadomienie o obowiązku wniesienia opłaty dodatkowej w wysokości 300 zł, za pojazd marki B. o numerze rejestracyjnym (...). W zawiadomieniu tym wskazane było, iż opłatę należy uiścić w terminie 14 dni od daty wystawienia zawiadomienia na konto bankowe w tym zawiadomieniu wskazane. W treści zawiadomienia wskazane było również, że odwołania można składać wyłącznie drogą elektroniczną na adres e-mail: odwołania@wiparking.pl oraz że warunki rozpatrywania odwołań są dostępne na stronie: wiparking.pl.

(dowód : zawiadomienie o obowiązku wniesienia opłaty dodatkowej, k. 32)

W dniu 05 lipca 2016 roku pozwany za pomocą wiadomości elektronicznej wysłanej na adres e-mail odwołania@wiparking.pl złożył reklamację odnoszącą się do wystawienia mu zawiadomienia o obowiązku wniesienia opłaty dodatkowej w kwocie 300 zł. W tej sprawie A. S. korespondował z Oddziałem Odwołań – WiParking do dnia 05 sierpnia 2016 roku. Pozwany w korespondencji elektronicznej z powodem podniósł, że czas jaki upłynął między początkiem postoju i wykupieniem biletu parkingowego nie przekroczył 15 minut, a na dowód tego przesłał wydrukowany w siedzibie NFZ znajdujący się obok parkingu bilet kolejkowy z godziną 10:34. Do korespondencji elektronicznej załączył również skan biletu parkingowego. Pozwany podnosił, że nie mógł wykupić wcześniej biletu parkingowego ponieważ nie posiadał drobnych pieniędzy, a zrobił to wracając ze sklepu spożywczego po wymianie pieniędzy na drobne na około 1 minutę przed 15 minutowym okresem postoju. Odwołanie pozwanego nie zostało uwzględnione przez powoda.

(dowód: wydruk korespondencji, k. 15-17)

Pismem z dnia 25 stycznia 2017 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 300 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 15 lipca 2016 r. do dnia zapłaty. Pozwany nie zapłacił kwoty wskazanej w wezwaniu. A. S. nie uiścił opłaty dodatkowej.

(okoliczność bezsporna, nadto wezwanie do zapłaty z dowodem nadania, k. 14)

Ustalając stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd oparł się na okolicznościach bezspornych oraz dokumentach znajdujących się w aktach sprawy, których autentyczności nie kwestionowała żadna ze stron postępowania, zaś Sąd nie znalazł podstaw by czynić to z urzędu.

Dokonując rekonstrukcji stanu faktycznego w sprawie Sąd uwzględnił również przesłuchanie pozwanego, któremu dał wiarę w całości. Sąd uznał za wiarygodny dowód z przesłuchania pozwanego, albowiem znalazł on odzwierciedlenie w pozostałym materiale dowodowym, przede wszystkim w zebranych w sprawie dokumentach. Z dokumentów tych wynika, że syn A. S. 30 czerwca 2016 r. o godzinie 10:34 pobrał bilet kolejkowy w siedzibie NFZ przy ulicy (...) w G., zaś pozwany tego samego dnia o godz. 10:47 zakupił bilet parkingowy. Potwierdzają one zatem depozycje powoda w tym zakresie.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu w całości.

Podstawą prawną roszczenia powoda stanowi przepis art. 659 k.c. zgodnie, z którym przez umowę najmu wynajmujący zobowiązuje się oddać najemcy rzecz do używania przez czas nieoznaczony lub oznaczony, a najemca zobowiązuje się płacić wynajmującemu umówiony czynsz. Regulamin w pkt 14 stanowi, że użytkownik zobowiązany jest do uiszczenia opłaty z tytułu każdego zajętego miejsca parkingowego, a niezwłocznie po wjeździe na Parking Użytkownik zobowiązany jest wykupić bilet parkingowy na cały przewidywany okres postoju, o czym mówi pkt 17 Regulaminu. Nie budzi zatem wątpliwości, że w sprawie mieliśmy do czynienia z konstrukcją umowy najmu miejsca parkingowego.

Podniesienia wymaga, że stosownie do art. 384 § 1 k.c. ustalony przez jedną ze stron umowy wzorzec umowy, w szczególności ogóle warunki umów, wzór umowy, regulamin, wiąże drugą stronę, jeżeli został jej doręczony przed zawarciem umowy, przy czym – zgodnie z § 2 tego artykułu – w razie gdy posługiwanie się wzorcem jest w stosunkach danego rodzaju zwyczajowo przyjęte, wiąże on także wtedy, gdy druga strona mogła się z łatwością dowiedzieć o jego treści. Nie dotyczy to jednak umów zawieranych z udziałem konsumentów, z wyjątkiem umów powszechnie zawieranych w drobnych, bieżących sprawach życia codziennego.

Sąd nie ma wątpliwości co do tego, że umowę najmu miejsca parkingowego w G. przy ulicy (...) traktować należy jako dotyczącą drobnych, bieżących spraw życia codziennego, przy czym posługiwanie się wzorcem umowy w postaci regulaminu w przypadku parkingów jest zwyczajowo przyjęte i wiąże nie tylko wówczas, gdy został on doręczony konsumentowi przed zawarciem umowy, ale również wówczas, gdy mógł on z łatwością dowiedzieć się o jego treści. Umowa najmu miejsca parkingowego ma przy tym charakter adhezyjny, albowiem korzystający z parkingu, poprzez wjazd na parking i pozostawienie swojego samochodu na parkingu przystępuje do umowy i staje się podmiotem warunków określonych przez Regulamin parkingu. Nadto pozwany nie kwestionował okoliczności z tym związanych, w szczególności, iż przy wjeździe na parking znajdował się rzeźbiony Regulamin, a pozwany po zaparkowaniu pojazdu przystąpił do zapoznania się z jego treścią. Wynika to wprost z depozycji A. S. złożonych na rozprawie.

Bezsporne w przedmiotowej sprawie było zatem, że pozwany pozostawił samochód na parkingu prowadzonym przez powoda oraz że doszło do zawarcia odpłatnej umowy najmu, z tytułu której pozwany zobowiązany był do uiszczenia opłaty parkingowej i posiadania biletu parkingowego.

Kwestią sporną w niniejszej sprawie było czy pozwany wywiązał się z obowiązku zakupu biletu parkingowego, w szczególności, czy dopełnił tego obowiązku niezwłocznie, oraz czy istniały podstawy do obciążenia go opłatą dodatkową w wysokości 300 zł. Nadto Sąd z urzędu badał okoliczności związane z abuzywnością postanowień wzorca umownego stosowanego przez powoda w zakresie przesłanek do obciążenia najemcy miejsca parkingowego opłatą dodatkową za brak biletu parkingowego oraz wysokością tej opłaty.

Na wstępie należy wskazać, iż Sąd dał wiarę zeznaniom pozwanego co do okoliczności związanych z czasem, jaki A. S. potrzebował na zakup biletu parkingowego. Regulamin parkingu w pkt 17 stanowi, że niezwłocznie po wjeździe na Parking Użytkownik zobowiązany jest wykupić bilet parkingowy na cały przewidywany okres postoju. Pozwany wielokrotnie podkreślał, że kilkanaście minut różnicy między zatrzymaniem na parkingu i wykupieniem biletu parkingowego wynika z faktu czasu poświęconego na zapoznanie się z obszernym regulaminem parkingu oraz koniecznością wymiany posiadanego przez niego banknotu na monety, gdyż na przedmiotowym parkingu nie można

było płacić banknotami i kartą płatniczą, a on nie posiadał niezbędnego bilonu do uiszczenia opłaty. Pozwany nadto podkreślał, że chęć szczegółowego zapoznania się z treścią Regulaminu wynikała również z faktu, że niektóre parkingi są przez pierwsze kilkanaście minut darmowe, chciał więc ustalić czy w przypadku parkingu przy ulicy (...) jest tak samo. A. S. twierdził również, że dużo czasu zajęła mu wymiana banknotu na bilon, gdyż w wielu sklepach odmówiono mu dokonania tej czynności. Zakupu biletu parkingowego dokonał po około 14 minutach od zaparkowania pojazdu, to jest o godzinie 10:47. Co istotne, a co wynika z przedłożonych do sprawy dokumentów, o tej samej godzinie zostało wystawione przez pracownika powoda zawiadomienie o obowiązku wniesienia opłaty dodatkowej.

Zdaniem pozwanego, do zakupu przez niego biletu parkingowego doszło niezwłocznie w rozumieniu postanowień umownych, które łączyły strony. W doktrynie istnieje pogląd że pojęcie „niezwłocznie” nie oznacza „natychmiast”. Ma to być termin realny, możliwie najszybszy. Czas owej "niezwłoczności" nie może być utożsamiony np. z terminem czterenastodniowym, ale powinien być ustalany każdorazowo, w zależności od okoliczności sprawy. Chodzi tu o taki czas, jaki jest niezbędny do spełnienia świadczenia, przy założeniu, że dłużnik działałby, uwzględniając całokształt okoliczności rzutujących na wykonanie zobowiązania, bez nieuzasadnionej zwłoki (uchwała Sądu Najwyższego w z dn. 05 listopada 2014 r., sygn. akt III CZP 76/14, OSNC 2015/7-8/86).

W ocenie Sądu zachowanie pozwanego nie można uznać za działanie niezwłoczne. Na taką ocenę rzutuje przede wszystkim charakter umowy, która łączyła strony, a jak już wskazano wyżej, nosiła ona znamiona umowy powszechnie zawieranej w drobnych bieżących sprawach życia codziennego. Jak wynika już brzmienia tego terminu, kontrakty takie charakteryzują się niewielkim skomplikowaniem, popularnością w obrocie, co wiąże się także z wielokrotnym ich zawieraniem przez konsumentów, często kilkakrotnie w ciągu tego samego dnia. Umowy takie zazwyczaj mają charakter terminowy, a stosunki powstałe na skutek ich zawarcia szybko wygasają, często nawet po kilku minutach. Tak było również w przedmiotowej sprawie, w której doszło do zawiązania stosunku najmu miejsca parkingowego. Umowy tego rodzaju są kontraktami z założenia krótkoterminowymi, o czym świadczą chociażby taryfy opłat, przewidujące niewysokie postojowe np. za półgodzinne zatrzymanie pojazdu. Także zamiarem samego pozwanego był krótki, kilkunastominutowy postój, jedynie celem załatwienia jednej sprawy związanej z ubezpieczeniem zdrowotnym syna.

Z drugiej strony należało mieć na uwadze, że nawet w umowach powszechnie zawieranych w drobnych bieżących sprawach życia codziennego, mających charakter umów adhezyjnych i opartych o wzorzec umowy, a zawieranych przez konsumentów, kontrahent przystępujący do umowy musi mieć zapewnioną możliwość zapoznania się z treścią wzorca przed przystąpieniem do umowy. Wniosek taki wynika z treści przepisu art. 384 § 2 k.c.

Skoro tak to w realiach niniejszej sprawy termin „niezwłocznie” zawarty w pkt 17 Regulaminu należy co do zasady wyklądać rygorystycznie i oznaczać to będzie obowiązek uiszczenia opłaty za postój niemalże natychmiast po wjeździe na teren parkingu. Z drugiej jednak strony osoba przystępująca do powinna mieć możliwość zapoznania się z łatwo dostępnym regulaminem, tak ażeby ocenić, czy prawa i obowiązki stron umowy odpowiadają jej i czy na tych warunkach chce zawrzeć umowę adhezyjną.

Jak wynika z przesłuchania pozwanego, pomiędzy wjazdem na parking (około godziny 10:34), a zakupem biletu parkingowego (10:47), A. S. dokonał dwóch czynności – zapoznał się z regulaminem parkingu i rozmienił w pobliskim sklepie, po krótkich poszukiwaniach, banknot, ażeby monetami uiścić następnie opłatę za postój. Pozwany powinien najpóźniej po dokonaniu tej pierwszej czynności zadecydować, czy rezygnuje z postoju, czy też zawiera umowę najmu i uiścić z tego tytułu opłatę parkingową. Nie ma wpływu na ocenę zawartego w pkt 17 Regulaminu znaczenia terminu „niezwłocznie”, jako czynnika leżącego po stronie najemcy, okoliczność podnoszona przez pozwanego, a związana z brakiem bilonu na pobranie biletu parkingowego z automatu. W związku z charakterem umowy pozwany najpóźniej po zapoznaniu się z postanowieniami Regulaminu winien uiścić opłatę za postój i ta czynność winna wyznaczać w sprawie granicę pojęcia „niezwłocznie”, o którym tu mowa. Z tych też powodów Sąd uznał zarzuty stawiane przez pozwanego za co do zasady nie mające znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Natomiast zdaniem Sądu, postanowienia Regulaminu w zakresie wysokości opłaty dodatkowej za brak biletu parkingowego oraz sposób jej poboru, budzą wątpliwości z punktu widzenia kryteriów abuzywności. Nie ulega wątpliwości, że Sąd badający podstawę materialnoprawną roszczenia wynikającą ze stosunku umownego zawartego między przedsiębiorcą i konsumentem, zobligowany jest do oceny postanowień umowy pod kątem abuzywności jej postanowień, zaś stosowny zarzut strony nie jest w tej mierze wymagany.

Poza sporem jest okoliczność, że powód zawarł w ramach prowadzonej przez siebie działalności umowę najmu miejsca parkingowego z konsumentem, tj. pozwanym.

W myśl art. 385¹ § 1 zd. 1 k.c., postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

W niniejszej sprawie nie ulega wątpliwości, że postanowienie Regulaminu zawarte w pkt 20 wyznaczające opłatę dodatkową za brak ważnego biletu parkingowego w wysokości ryczałtowej 300 zł, nie określa głównego świadczenia tejże umowy, gdyż nie odnosi się do essentialia negotii umowy najmu miejsca parkingowego.

Zgodnie z przepisem art. 385¹ § 3 k.c. niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Co istotne ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje (art. 385¹ § 4 k.c.). W sprawie mieliśmy do czynienia z wzorcem umownym, nadto żadna ze stron nie powołała się na to, iż postanowienia Regulaminu były indywidualnie z nią negocjowane, a tym bardziej okoliczności tej nie wykazała. Nadto z uwagi na adhezyjny charakter umowy okoliczność, iż zapisy Regulaminu nie były indywidualnie uzgodnione nie budziła żadnych wątpliwości.

Przechodząc do oceny postanowień Regulaminu dotyczących tzw. opłaty dodatkowej, to zdaniem Sądu przytoczony zapis z pkt 20 Regulaminu ma, w części zastrzegającej opłatę w wysokości 300 zł za braku ważnego biletu parkingowego umieszczonego w widocznym miejscu za przednią szybą pojazdu w sposób umożliwiający jego odczytanie, charakter niedozwolonej klauzuli umownej.

Dokonując oceny abuzywności postanowienia pkt 20 Regulaminu parkingu Sąd zbadał istotę ukształtowania praw i obowiązków pozwanego, aby móc uznać je ewentualnie za sprzeczne z dobrymi obyczajami, a także rażąco naruszające interesy strony pozwanej, występującej w sprawie jako konsument. Kontrola w tym zakresie winna zostać dokonana na podstawie stanu faktycznego ustalonego w sprawie.

Pojęcia „dobrych obyczajów” oraz „rażącego naruszania interesów konsumenta” mają charakter niedookreślony i ocenny.

Postanowienie umowne jest ukształtowane w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami wtedy, gdy za jego pomocą przedsiębiorca kształtuje prawa i obowiązki w sposób, który jest wyrazem nielojalności polegającej na nieuwzględnieniu słuszych interesów konsumenta (uchwała SN z dnia 29 czerwca 2007 r., III CZP 62/07, OSNC 2008, nr 7–8, poz. 87, w której stwierdzono, że „działanie odbiegające od przyjętych standardów postępowania przez ukształtowanie stosunku zobowiązaniowego w stanie niewiedzy klienta co do istotnych elementów tego stosunku pozostaje w sprzeczności z dobrymi obyczajami. W doktrynie trafnie akcentowane jest kryterium lojalności kontraktowej”). Kryterium sprzeczności z dobrymi obyczajami ma charakter obiektywny, kodeks cywilny, nie wspomina o przesłance winy, choćby w postaci nienależytej staranności. Klauzula generalna dobrych obyczajów zawiera w swojej treści zasady współżycia społecznego (rozumiane jako normy moralne wiążące w stosunkach międzyludzkich) oraz normy obyczajowe, które nie zawsze dają się kwalifikować jako reguły moralne, a które mogą mieć istotne znaczenie dla obrotu. Istotą dobrego obyczaju jest szeroko rozumiany szacunek dla drugiego człowieka. Z dobrymi obyczajami kłóci się zatem takie postępowanie, którego celem jest zdezorientowanie konsumenta,

wykorzystanie jego niewiedzy lub naiwności, ukształtowanie stosunku prawnego z naruszeniem zasady równości stron. Reasumując chodzi więc o postępowanie, które potocznie jest rozumiane jako nieuczciwe, nierzetelne, sprzeczne z akceptowanymi standardami działania.

Z kolei za rażące naruszenie interesów konsumenta uznaje się nieusprawiedliwioną dysproporcję na jego niekorzyść praw i obowiązków wynikających z umowy (wyroki SN z dnia 13 lipca 2005 r., I CK 832/04; z dnia 27 października 2006 r., I CSK 173/06; z dnia 29 sierpnia 2013 r., I CSK 660/12; z dnia 13 sierpnia 2015 r., I CSK 611/14; z dnia 30 września 2015 r., I CSK 800/14; z dnia 18 grudnia 2013 r., I CSK 149/13; z dnia 8 listopada 2012 r., I CSK 49/12; z dnia 27 listopada 2015 r., I CSK 945/14).

Oplata dodatkowa za brak biletu parkingowego w przedmiotowej sprawie wynosiła 300 zł i miała ona charakter zryczałtowany, niezależny od okoliczności sprawy i tak została wprost wskazana w pkt 20 Regulaminu.

Jak ustalono, B. W. i Gmina G. zawarły umowę dzierżawy terenu parkingu samochodowego przy ulicy (...) w G.. Na podstawie tej umowy, która obowiązywała w okresie od 1 kwietnia 2016 roku do 30 grudnia 2017 roku, powód prowadził działalność polegającą na prowadzeniu parkingu. Jednocześnie jak wynika, z informacji zawartych w dokumencie „Wystąpienie pokontrolne” Najwyższej Izby Kontroli (k. 77-85), a co należy uznać także za okoliczność notoryjną nie wymagającą dowodu (art. 228 § 1 k.p.c.), teren parkingu znajdował się poza pasem drogi publicznej, w związku z czym nie mógł zostać objęty strefą płatnego parkowania, a jednocześnie teren ten z każdej strony otoczony był tą strefą, która obejmowała obszar dzielnicy Ś..

Zgodnie z przepisem art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych w brzmieniu z dnia 30 czerwca 2016 roku (Dz.U.2015.460 t.j.), korzystający z dróg publicznych są obowiązani do ponoszenia opłat za postój pojazdów samochodowych na drogach publicznych w strefie płatnego parkowania.

W myśl przepisu art. 13b ustawy, opłatę, o której mowa w art. 13 ust. 1 pkt 1, pobiera się za postój pojazdów samochodowych w strefie płatnego parkowania, w wyznaczonym miejscu, w określone dni robocze, w określonych godzinach lub całodobowo (ust.1). Strefę płatnego parkowania ustala się na obszarach charakteryzujących się znacznym deficytem miejsc postojowych, jeżeli uzasadniają to potrzeby organizacji ruchu, w celu zwiększenia rotacji parkujących pojazdów samochodowych lub realizacji lokalnej polityki transportowej, w szczególności w celu ograniczenia dostępności tego obszaru dla pojazdów samochodowych lub wprowadzenia preferencji dla komunikacji zbiorowej (ust. 2). Rada gminy (rada miasta) na wniosek wójta (burmistrza, prezydenta miasta), zaopiniowany przez organy zarządzające drogami i ruchem na drogach, może ustalić strefę płatnego parkowania (ust. 3).

Przepis art. 13f ust. 1 przywołanej ustawy stanowi, że za nieuiszczenie opłat postojowych pobiera się opłatę dodatkową. Rada gminy albo rada miasta określa wysokość takiej opłaty dodatkowej oraz sposób jej pobierania. Przy czym wysokość opłaty dodatkowej nie może przekroczyć 50 zł (art. 13f ust. 2 w/w ustawy).

Zgodnie zaś z art. 13h ustawy w przypadku zawarcia umowy o partnerstwie publiczno-prywatnym opłaty, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt 1, art. 13 ust. 2, oraz opłatę dodatkową, o której mowa w art. 13f ust. 1, może pobierać partner prywatny.

Oplata dodatkowa za każdorazowe stwierdzenie nieuiszczenia opłaty za parkowanie pojazdu samochodowego na drogach publicznych na terenie Miasta G. w strefie płatnego parkowania wynosiła w czerwcu 2016 roku 50 zł (Uchwała nr XXXII/680/12 z dnia 29 listopada 2012 r. Rady Miasta G. w sprawie ustalenia strefy płatnego parkowania na drogach publicznych na terenie Miasta G., ustalenia stawek opłat za parkowanie pojazdów samochodowych w tej strefie oraz ustalenia sposobu pobierania opłat, Dz. Urz. Woj. P.. Z 2014 r., poz. 3528), a w przypadku gdy uiszczenie opłaty dodatkowej w kasie zarządu drogi lub przelewem następuje w terminie 3 dni kalendarzowych od dnia nieopłaconego postoju jej wysokość ustalona jest na 35 zł (§ 3 pkt 5 i 6 w/w Uchwały Rady Miasta G.). Zważyć należy, że wysokość tej opłaty od wielu lat pozostawała na tym samym poziomie i nie została zmieniona późniejszą Uchwałą nr XXIV/663/16 Rady Miasta G. z dnia 31 maja 2016 r. zmieniającą uchwałę w sprawie ustalenia strefy

płatnego parkowania na drogach publicznych na terenie Miasta G., ustalenia stawek opłat za parkowanie pojazdów samochodowych w tej strefie oraz ustalenia sposobu pobierania opłat.

Należy zaznaczyć po raz wtóry, iż chociaż teren parkingu przy ulicy (...) znajdował się poza pasem drogi publicznej, w związku z czym nie mógł zostać objęty strefą płatnego parkowania, to jednocześnie teren ten z każdej strony otoczony był tą strefą, która obejmowała obszar dzielnicy Ś..

Dokonując zatem porównania uregulowań dotyczących parkingów zlokalizowanych na drogach publicznych w strefie płatnego parkowania z uregulowaniem dotyczącym parkingu położonego w G. przy ulicy (...), który został wydzierżawiony powodowi wynika, że opłata dodatkowa za brak biletu parkingowego była sześciokrotnie wyższa niż opłata pobierana w analogicznych sytuacjach przez zarządcę parkingów na drogach publicznych w G.. Prawdą jest, iż teren parkingu według ustaleń dokonanych na podstawie Wystąpienia pokontrolnego NIK nie należał do strefy płatnego parkowania. Nie obejmowały go zatem wprost uregulowania zawarte w przepisach powszechnie obowiązujących, w szczególności art. 13f ust. 2 ustawy o drogach publicznych i Uchwale nr XXXII/680/12 z dnia 29 listopada 2012 r. Rady Miasta G. w sprawie ustalenia strefy płatnego parkowania na drogach publicznych na terenie Miasta G., ustalenia stawek opłat za parkowanie pojazdów samochodowych w tej strefie oraz ustalenia sposobu pobierania opłat. Należy jednak zdaniem Sądu mieć na uwadze, iż obowiązujące wówczas regulacje dotyczące miejskich stref płatnego parkowania stanowiły pewien wzorzec i kryterium dla oceny postanowień Regulaminów parkingów, które swoją dzielność, tak jak pozwany, prowadziły na terenach należących do miasta G., a jedynie oddanych im do korzystania na podstawie umowy dzierżawy. Również specyfika terenu położonego przy ulicy (...), który jak wskazano, z każdej strony otoczony był strefą płatnego parkowania obejmującą obszar całej dzielnicy Ś., przemawia za tym, ażeby klauzule zawarte w Regulaminie powoda oceniać w świetle powszechnie obowiązujących uregulowań dotyczących zasad parkowania pojazdów na terenach miejskich. Po wtóre należy bowiem zaznaczyć, iż teren, na którym pozwany zaparkował swój pojazd nie należy do powoda, a jest własnością gminy. Jedynie fakt, iż nie stanowi on drogi publicznej, zatem nie został objęty z urzędu strefą płatnego parkowania, powoduje, iż do powoda, zgodnie z art. 13h ustawy nie znajdują wprost zastosowania przepisy regulujące wartość maksymalną opłaty dodatkowej należnej za nieprawidłowe parkowanie.

Należy także wskazać, że opłata dodatkowa, o której mowa w pkt 20 Regulaminu została zastrzeżona na wypadek stwierdzenia braku ważnego biletu parkingowego umieszczonego w widocznym miejscu za przednią szybą pojazdu w sposób umożliwiający jego odczytanie pracownikowi Zarządcy lub osobie przez niego upoważnionej. Nie jest to zatem opłata dodatkowa za tzw. darmowy za postój, za który najemca nie uiszczył wynagrodzenia, zatem element który stanowi essentialia negotii umowy najmu. Opłata ta została zastrzeżona na wypadek niespełniania przez najemcę jednego z dodatkowych obowiązków umownych, a nie postanowienia kształtującego podstawy stosunku najmu, który łączył strony.

Powyzsza okoliczność ma znaczenie, bowiem w przepisie art. 13f ust. 1 ustawy o drogach publicznych mowa jest, iż opłata dodatkowa należna jest wówczas, gdy najemca nie uiszczył opłat postojowych. Powód zastrzegł natomiast opłatę dodatkową w sytuacji stwierdzenia braku ważnego biletu parkingowego umieszczonego w widocznym miejscu za przednią szybą pojazdu w sposób umożliwiający jego odczytanie, zatem znacząco rozszerzył na niekorzyść konsumenta zakres sytuacji, w których można go obciążyć opłatami dodatkowymi.

Mając to na uwadze Sąd uznał postanowienia pkt 20 Regulaminu za abuzywne w zakresie w jakim zastrzegały one rażąco wysoką opłatę dodatkową za niewykonanie przez konsumenta obowiązku, który nie stanowił essentialia negotii zawartej umowy. Sąd doszedł do przekonania, iż postanowienia zawarte w tym punkcie Regulaminu są sprzeczne z dobrymi obyczajami, albowiem w sposób rażąco odmienny kształtują obowiązki najemcy miejsc parkingowych, w stosunku do terenów zlokalizowanych w strefach płatnego parkowania, na niekorzyść konsumenta. Sprzeczność ta polega na tym, iż podmiot, który korzystał na podstawie umowy obligacyjnej (dzierżawa) z terenów miejskich, znacznie zmienił zasady dotyczące konsekwencji za nieuiszczenie opłat parkingowych w stosunku do stref płatnego parkowania. Co więcej postąpił on w sposób nieuczciwy, bowiem zakres tej odpowiedzialności rozszerzył o sytuacje, które nie podlegały hipotezie normy prawa powszechnie obowiązującego (art. 13f ust. 1 ustawy o drogach publicznych).

Zachowanie to miało miejsce w sytuacji, w której pozycja powoda była nader zbliżona do zarządcy dróg publicznych wchodzących w strefę płatnego parkowania. Dlatego istotnym wzorcem oceny postanowień Regulaminu były powołane przepisy ustawy o drogach publicznych i uchwały Rady Miasta G.. Nadto postanowienia pkt 20 Regulaminu rażąco naruszały interesy konsumentów, bowiem zastrzegały opłatę dodatkową w wartości sześciokrotnie wyższej niż tego rodzaju kary określone w strefie płatnego parkowania, nadto były zastrzeżone za zachowania, które nie stanowiły essentialia negotii zawartej umowy.

Na marginesie podkreślić należy, że Regulamin obowiązujący na parkingu powoda nie określał wysokości opłat za parkowanie pomimo, iż dyspozycja pkt 8 tego regulaminu stanowi, że opłata za parkowanie naliczana jest kwotowo z góry, zgodnie z Regulaminem, odpowiednio do przewidywanego czasu trwania umowy najmu miejsca postojowego.

Sąd uznał, za rażące naruszenie interesów konsumenta również brak zawarcia w Regulaminie uregulowań dotyczących trybu odwoławczego od decyzji o nałożeniu na Użytkownika parkingu przy ulicy (...) w G. opłaty dodatkowej. Jedyną informacją o możliwości odwołania zawarta była w zawiadomieniu o obowiązku wniesienia opłaty dodatkowej, w którym znajduje się odwołanie do strony internetowej powoda, jako miejsca w którym Użytkownik parkingu może poszukiwać warunków rozpatrywania odwołań. W ocenie Sądu Regulamin nie tylko powinien przewidywać tryb odwoławczy od decyzji o wymierzeniu opłaty dodatkowej, zwłaszcza w sytuacji, gdy przewidywał ją za stwierdzenie braku ważnego biletu parkingowego umieszczonego w widocznym miejscu za przednią szybą pojazdu w sposób umożliwiający jego odczytanie pracownikowi, ale również różnicować jej wysokość w zależności od okoliczności czy Użytkownik parkingu w ogóle nie dokonał zakupu biletu parkingowego, czy tak jak miało to miejsce w przypadku pozwanego, dokonał zakupu biletu, ale nie zrobił tego niezwłocznie. W przedmiotowej sprawie należy zwrócić uwagę, że pozwany zakupił bilet parkingowy o godz. 10:47, to jest dokładnie o tej samej godzinie, o której zostało wystawione zawiadomienie o obowiązku wniesienia opłaty dodatkowej.

Jedynie pomocniczo Sąd dokonał porównania postanowień Regulaminu parkingu przy ulicy (...) w G. z regulaminami innych niestrzeżonych parkingów, to jest parkingu położonego w E. przy ulicy (...) (k. 60-61) oraz parkingu znajdującego się w S. przy ulicy (...) (k. 62-66), które zostały złożone do sprawy przez pozwanego i doszedł do przekonania, że w obu porównywanych regulaminach kara umowna wynosi 100 zł i została zasadniczo ograniczona do sytuacji wyjazdu z parkingu bez opłaty. Wynika z tego, że opłata naliczana na parkingu w G. przy ulicy (...) jest trzykrotnie wyższa niż taka sama opłata stosowana na innych parkingach niestrzeżonych obecnie i jest pobierana już z tytułu braku potwierdzenia uiszczenia opłaty postojowej w widocznym miejscu za szybą pojazdu.

W konsekwencji Sąd uznał, że takie ukształtowanie obowiązków Użytkownika parkingu kłóci się z dobrymi obyczajami i rażąco narusza jego interesy, gdyż godzi w zasadę równości stron oraz pozostaje w sprzeczności z zasadami współzycia społecznego, wobec czego nosi znamiona abuzywności.

Sąd oddalił powództwo w całości, gdyż zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (por. np. wyrok z dnia 03 października 2019 r. w sprawie C-260/18) klauzule abuzywne nie można zastąpić klauzulami słusznościowymi, czyli odnosząc się do sprawy powoda nie można zasądzić mu kwoty, która zgodnie z normami słusznościowymi byłaby należna za brak niezwłocznego zakupu biletu parkingowego. Trybunał Sprawiedliwości UE nie ma wątpliwości, że nie można dokonywać żadnej modyfikacji wadliwych umów. W przywołanym wyroku wprost wskazał, że art. 6 ust. 1 dyrektywy Rady nr 93/13/EWG z dnia 05 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich, którego dyspozycja brzmi, iż Państwa Członkowskie stanowią, że na mocy prawa krajowego nieuczciwe warunki w umowach zawieranych przez sprzedawców lub dostawców z konsumentami nie będą wiążące dla konsumenta, a umowa w pozostałej części będzie nadal obowiązywała strony, jeżeli jest to możliwe po wyłączeniu z niej nieuczciwych warunków, stoi na przeszkodzie wypełnianiu luk w umowie, spowodowanych usunięciem z niej nieuczciwych warunków, które się w niej znajdowały, wyłącznie na podstawie przepisów krajowych o charakterze ogólnym, przewidujących, że skutki wyrażone w treści czynności prawnej są uzupełniane w szczególności przez skutki wynikające z zasad słuszności, ustalonych zwyczajów, które nie stanowią przepisów dyspozytywnych lub przepisów mających zastosowanie, w przypadku gdy strony umowy wyrażą na to zgodę. Dlatego też Sąd nie obniżył należnej powodowi opłaty dodatkowej do kwoty 50 zł.

Mając na uwadze powyższe rozważania, na podstawie art. 385¹§1 k.c. i powołanych przepisów, Sąd oddalił powództwo jako niezasadne.

ZARZĄDZENIE

1. Odnotować w Rep. C i kontrolce uzasadnień,
2. Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powoda.
3. Akta przedłożyć z wpływem apelacji lub zażalenia albo za 25 dni.

G., dnia 5 listopada 2019 r.